

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
România, America și alte țări străine 10 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marshall, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrațiunii**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-eară 12 bani a treia-eară 10 bani.

Gendarmi mâncați de lupi.



Chipul nostru de azi ne înfățișează o întâmplare groaznică, petrecută nu de mult la granița Bosniei. Doi gendarmi mergând prin o pădure, au fost atacați de o haită de lupi. Lupii se vede că au fost flămânzi, de oarece s'au năpustit cu o furie nespusă asupra gendarmilor. Aceștia firește, s'au folosit de pușcă, și au pușcat 9 lupi, dar' în urmă au fost rășiți de fiare și au fost mâncați de vii.

Bieții gendarmi în urmă nu s'au mai putut apăra nici cu pușca și au căzut jertfă furiei sălbatice a fiarelor.

Din casarmă văzând, că cei doi gendarmi nu s'au mai reîntorc, s'a trimis o patrulă ca să-i caute.

Patrula a aflat tristul adevăr: n'a găsit decât hainele rupte ale gendarmilor, armele și

oasele, ear' alătura zăceau cei 9 lupi împușcați.

În chipul nostru se vede atacul lupilor, ear' în colțul din dreapta ni-se înfățișează sosirea patrulei la fața locului, unde nu erau decât lupii împușcați și puștile și celelalte rămășițe ale bieților gendarmi.

De-ale școlii.

Fiind școala un focalar de cultură din cele mai vechi timpuri ale secolilor trecuți, avându-și intențiunile și scopurile sale mărețe, cari tind a împărtăși nouă generațiuni din fructele sale binecuvântate, nu pot trece cu vederea a nu aduce vre-o câteva cuvinte cu privire la acest sfânt așezământ.

Școala ca o instituțiune culturală de prima ordine, și ca una din cele mai vechi instituțiuni de atare natură, se bucură de un mare trecut istoric. În școală se pregătește omul anume pentru oare-care chemare în viață, pentru câștigarea pâinei de toate zilele în greava luptă pentru existență. Educațiunea după-cum este cunoscut, tinde a da o cultură multilaterală; ea voeste, ca spiritului să i-se deschidă o privire generală în viața naturii și în viața omenească, ca acesta să fie impresionabil la tot ceea-ce a produs cultura cutărui timp, să nu fie străin față de curentul de care este străbătută viața spirituală a unei națiuni, sau chiar și a întregii omenimi.

Prin aceasta însă nu voesc să zic, că doară educațiunea ar fi în stare să dea o orientare deplină în organismul cultural, de oare-ce pentru aceasta nu ar fi de ajuns nici chiar o viață de om, necum un timp așa de scurt, cât ține timpul învățământului la o școală populară, căci despre aceasta este vorba aci în locul prim.

Școala este acel far luminător, care tinde a da nouă generațiuni din roadele sale binecuvântate, a revărsa lumină din isvorul său nesecat, a îmbogăți capitalul spiritual al copiilor cu tot felul de cunoștințe folositoare, pentru viața practică, școala este, care arată căile ce duc spre limanul fericirii, scurt zis: ea este busola în lucrările noastre zilnice.

Cu cât susținătorii și conducătorii școlii îi vor da mai mare atențiune, cu atât mai mari progrese va realiza omenimea în direcțiunea culturală. Un naturalist s'a exprimat în o scriere a sa în modul următor »Viitorul nostru atârna

dela școală», pentru-că numai prin școală duce drumul către adevărata libertate, către cea mai nobilă umanitate, către rațiune și către cea mai curată moralitate.

Școala educativă, chiar și numai numirea aceasta ne arată, că ea în primul loc are să se ocupe de educațiunea copiilor încredințați ei. Ea are să fie astfel întocmită și provăzută cu cele necesare, încât să corespundă pe deplin sublimiei sale chemări.

Tot școala este aceea, care tinde la dezvoltarea unei vieți spirituale, organizate astfel, încât din ea să rezulte o viață bună, onestă, o viață morală, un caracter moral religios.

Așa dar' din cele premerse se poate vedea destul de limpede însemnătatea ce o are școala. Toate aceste mai sus înșirate însă nu vor fi eficace în sine, când va lipsi interesul față de acest sfânt așezământ.

E mare numărul aelora încă și astăzi, cari disconsideră școala și pe învățător atribuindu-le cuvinte de hulă și de ocară, privind școala și pe conducătorii ei numai ca o povară pe capul lor. Dovadă este aceasta, că nu cunosc îndeajuns folosul acestui scump așezământ.

Și ca totuș să ne încredințăm mai bine de adevăr, țin a aminti aici, căci când vorba este de a aduce ceva jertfe materiale, acestea nu de voie bună le fac, ci în mod silit. Dacă cultura inimii ar fi mai cultivată, nu am mai auzi și azi adese ori cuvintele: dapoi ce »se tot dau pentru școală și biserică atâția bani, că doar' când voiuri muri n'o să le duc cu mine«.

Mai adaug aci și necercetarea regulată a școlii din partea copiilor obligați a cerceta școala. Dacă vom scruta după cauză, o vom afla la părinții copiilor, care nu îi silesc să meargă la școală, zicând, că cum am trăit eu va putea trăi și el, că doar' n'o să l fac...

Cine stie din ce cap sarbed va fi eșit această maximă, care nici decât nu se mai potrivește cu timpul în care trăim. În timpurile trecute cu totul altfel a fost, nu erau atâtea sarcini pe

popor, nu erau atâtea pretensiuni, ca acum, când totul s'a schimbat, existența zilnică e cu mult mai grea, deci e evident, că trăim în timpuri cu mult mai grele; deaceia arma cea mai puternică și de căpetenie, la care se-și ia omul refugiul să fie arma științei, și știința și o poate câștiga cineva numai prin sirguintă la învățătură, prin școală.

(Va urmă.)

O știre curioasă. În Roma a ieșit de curând o broșură, în care sunt provocate puterile rom.-catolice (cum e Francia Spania, Portugalia, Austro-Ungaria etc.) să cumpere dela Turcia Palestina, unde s'a născut și a pățimit Mântuitorul nostru și să o dăruiască Papei.

Foaia engleză »Daily Express« zice, că broșura a fost scoasă în tipar la sfatul Papei.

Abzicerea M. Sale. Din München se vestește, că foaia »Montagspost« de acolo a lipit pe colțurile stradelor placate, în cari anunța, că Mai. Sa împăratul și regele nostru a abzis de la tron.

Știrea este un abus al numitei foi, căci nu e adevărat nimic din ea.

Procesul nostru de Vineri, pentru articolului »Proiectul lui Berzevsky« publicat în nr. 43. a. t. s'a stîrșit cu osândirea dlui Silvestru Moldovan la o pedeapsă principală de 20 cor. și una secundară de 10 cor. Procurorul nefiind să vede mulțumit cu sentința, a recurat-o la tabla reg. din Cluj.

DIN LUME.

Republica franceză în primejdie.

Săptămâna trecută lumea a fost surprinsă cu vestea din Paris, că acolo s'a descoperit o conjurație, care avea planul să răstoarne republica, să prindă pe presidentul Loubet și să proclame de împărat al Franciei, pe prințul Victor Napoleon, unul din familia Napoleonilor.

În adevăr poliția a făcut mai multe arestări, fiind amestecați mai mulți fruntași

Dan însă îl împinse zicând: cară-te de aici, căci îndată te fac dăra-be.

Atanasie însă îi răspunse tot cu vorbe blânde.

— Nu tu vorbești Dane ci beutura, pentru aceea nici nu mă mâniau ci vină numai, că te petrec acasă.

La vorbele aceste Dan se înfuriă și ridicându-și mână voia să-l lovească. Atanasie îi apucă mâna și îi zise: De mai faci ceva jupâne Dan, l'as rușinea la o parte și te duc la casa comunală.

— Pe mine? La casa comunală? Tu sdrențar și porc de câne ce ești.

Atanasie își eși și el din fire și apucându-l de braț îl duse până acasă și îl aruncă în curte zicând birșului, care scotea apă din fântână:

— Ți-am adus stăpânul acasă și se nu-l mai l'ași să iese pe uliță, că de-l voiuri mai afla prin sat, voiuri fi silit a-l închide ca pe cel din urmă țigan.

FOITA.

Lângă pod și colină.

Novelă populară de I. A. T.

(Urmare).

Când era să între în casă aruncă o privire spre stradă și luse părul ca și cum ar vedea ceva umbră de om, dar' cam departe. Stă pe loc și privește. Era umbră în adevăr și încă lângă poarta lui Gavril Dan.

— Încă voiuri ajunge, zise în sine, că chiar vecinul Dan face cu mine glumă și multe i-se fulgerară prin minte lui Atanasie Bob.

Vecinul Dan în adevăr avea de ce să se uite cu ochii răi la omul nostru. Că odinioară amândoi iubeau pe Măria Drăgan, fata ea mai frumoasă din sat, și căreia mai bucuros îi plăcu să fie femeia săracului Atanasie Bob, decât a bogatului Gavril Dan.

Lui Atanasie Bob i-a jurat dânsa iubire și credință până la moarte, ear' lui Gavril

Dan i-a zis că: ce se va ajunge ea cu caii și boii, cu vacile și bogățiile lui, dacă inima ci și în vis bătea pentru Atanasie Bob!

Așa s'a măritat Măria după Atanasie Bob, care nu avea nimic, și ședea în o colibă acoperită cu trestie; acolo s'a dus și Măria ca să împartă Atanasie cu dânsa sărăcia lui. Tot satul clatina din cap, cum de s'a măritat după el, și Atanasie încă era mirat cum de și-a căpătat de femeie pe cea mai frumoasă fată din sat. Gavril Dan de rușine nici nu eșia între oameni, ci mereu mergea la cârcimă și acolo nu se uita la nimeni, ci mai mult în fundul păharului.

Tocmai în săptămâna trecută s'a întâmplat, că Gavril Dan s'a uitat prea mult în tundul păharului, a început a fi c'am prost de beutura și oamenii se strînseră în jurul lui și rîdeau, dar' el făcea larmă.

Deodată veni acolo și polițistul Atanasie Bob și luându-l de mână, îl duse din curtea cârcimei, și îi șopti: — Vino după mine, că mâne îmi vei mulțumi.

în afacere. Unul din cei mai însemnați este Capitanul Tamburini, care a spus, că el a umblat să câștige mai mulți oficeri pentru conjurație, anume vre-o 40, în deosebite orașe. Când în aceste orașe s'ar fi început răscoala, se dădea semnul și în Paris.

Cercetarea decurge energic și se zice, că în adevăr republica a fost amenințată. Victor Napoleon a declarat, că el n'a știut nimic despre conjurație și n'are nici o legătură cu conjurații.

Întâlnire de domnitori și afacerea Marocană.

După visita împăratului Germaniei în Tanger, regele Italiei a avut o întâlnire cu împăratul în Neapolea.

Regele Angliei asemenea face o călătorie în Spania și pe marea Mediterană. La întoarcere va avea o întâlnire cu Loubet. Întâlnirea stă în legătură cu afacerea Marocană.

Cu privire la tratatul de negoț dintre Germania și Marocco, din Tanger se scrie, că zilele aceste s'a comunicat acest tratat cu reprezentanții puterilor. Tratatul dă mari favoruri Germaniei, cu privire la negoț și navigațiunea termureană.

Știri mărunte.

O bandă de Greci a atacat satul Zagorician (Macedonia) și l'a apris. Militia s'a încins la luptă cu ei, cu care prilej au căzut mai mulți și câțiva au fost răniți.

Războiul dintre Rusia și Japonia.

Pe când de pe uscat din Mangiuria sunt puține vești nouă, cu atât mai mare e interesul pentru cele ce se petrec pe mare. Flota-Baltică, comandată de Rozdestvenski, a ajuns în apele chineze sudice și e așteptată de flota japoneză, în frunte cu amiralul Togo.

Eată câteva știri:

Din Mangiuria.

După depeșe private Japonezii fac mișcări de încunjurare. La Ciulciu a fost o ciocnire, în care Rușii au fost respinși, căzând din ei la 60. Japonezii au pierdut 10 morți.

Pregătirile Japoniei.

Față cu pregătirile Rusiei, Japonia asemenea face mari eforturi de a-și mări oastea. Ea are acum sub arme 700 mii, de oameni, pe cari voiește a-i întregi la 1 milion și mai bine. Ținta mai de aproape a lor este să ia Karbinul.

Calea flotei rusești.

După o știre sosită în Amsterdam, la redacția foaiei »Handelsblad« flota rusească se află la insulele Anamba, cari sunt proprietatea Olandezilor, anume între Borneo și pe-

ninsula Malacca. Se afirmă, că aici s'ar fi început lupta, cu toate că de altă parte se zice, că lupta se va începe numai în câteva zile.

Abonament nou la „Foaia Poporului“.

Ca și în anii trecuți, și acum deschidem cu 1 Aprilie c. un nou abonament la „Foaia Poporului“, anume pe un pătrar de an și pe o jumătate de an. Aceasta este o înlesnire pentru acei onorați cetitori, cari n'au abonat foaia la Anul-Nou, dar' voiește să o aibă acum și-i rugăm să se folosească de aceasta înlesnire.

Abonamentul e ca și până acum foarte ieftin, anume:

Pe un pătrar de an (lunile Aprilie—Mai—Iunie) 1 coroană.

Pe o jumătate de an (lunile Aprilie—Septembrie) 2 coroane.

„Foaia Poporului“ va apărea ca și până acum, împodobită cu frumoase ilustrații, cu cuprins bogat și felurit, făcut anume pentru trebuințele oamenilor dela țeară. Ea este cea mai ieftină foaie românească și corespunzătoare iubitului nostru popor.

Abonații vechi sunt rugați la renoirea abonamentului a serie pe avisul, cu care trimit banii, numărul de pe fașia, sub care primesc foaia.

† Ioan Pop Reteganul.

1858—1905.

Nămitoasa moarte a dus earăș din sinul poporului nostru pe un vrednic muncitor pe terenul literar, pe scriitorul țăranilor, pe Ioan Pop Reteganul, care o viață întreagă a muncit cu mare sîrguință, adunând produsele poporului nostru și compunând lucrări originale, pline de pilde și învățături folositoare pentru popor.

Eată ce ne scrie despre viața și înmormântarea regretatului un vrednic coleg al său

Activitatea acestui »om-albină« atât pe terenul didactic, cât și pe al literaturii și ziaristice noastre a fost neîntrecută. Deși slabuț, dar' sufle-

urma lui a rămas femeia văduvă cu doi copii.

Acela care grijeste lumea și florile de pe hotară, ca să înflorească, numai acela se va îngriji și de ei, alții ba. Pot lua lumea în cap ca să umble la cerșit.

Maria se uită la el cu ochii plini de lacrimi.

— E adevărat că și eu sunt viu zise el, dar cel ce e viu poate să și moară; așa și eu pot se mor, atunci și tu poți lua traista în spate. Ce pot să-ți dau eu ție? Nimic. Nici cuibul acesta de colibă nu e al meu, te vor alunga afară din el, cu un cuvânt nu-ți pot lăsa decât un băț cerșitoresc.

— Nici când n'ai să fii supărat, zise Maria, noi ne iubim unul pe altul, așa dar' și D-zeu ne iubește. N'are să-ți se întâmple nimic.

O îmbrățișare, o sărutare și cele două inimi începură a fi mai vesele.

(Va urma).

tește vigoros, energic și abnegat, în totdeauna era gata a aduce jertfele de multe-ori cele mai încordate, pentru înaintarea, deșteptarea și luminarea poporului său.

Născut din popor, avu ocaziune a studia cu adevărată profunditate întreg modul de viață al poporului. El a fost unul dintre primii scrutați al folcloristicii române ardelen.

Prin scrierile lui multe și varii și-a câștigat o așa popularitate încât nu este colibă românească în care se cește românește, să nu-i se știe de nume. Născut în 1853 în Reteag din părinți economi, primele clase le-a făcut în sat, apoi clasa III și IV, precum și 2 clase gimnasiale le-a absolvit în Năsăud. A trecut apoi la preparandia din Gherla și de acolo la Deva.

Depunând examenul de calificare, a fungat ca învățător în Orlat. Incolo fiind la miliție, după împlinirea serviciului militar, a funcționat ca învățător în Vâlcelele-rele, Baru-mare, Lisa, Grădiște (instructor), Bouțar, Bucium-șasa, Sâncel și Rodna-veche.

În 1892 s'a pensionat, nu pentru a trăi în comoditate, ci pentru a munci cu o dublă sîrguință și energie — până-ce acum a murit subit — cu peana în mână, în serviciul poporului său. A murit sărac, ca toți oamenii cu ocupație literară, muncind în brazda săracă a poporului românesc.

În 1886 a redactat »Foișoara« tot în anul acela a fost ca redactor la »Cărțile sateanului român« și la »Convorbiri pedagogice«. La aceste reviste a lucrat cu un neîntrecut zel și adevărată pricepere, contribuind foarte mult la ridicarea nimbului învățătoresc, și la înmulțirea cunoștințelor colegilor lui.

În 1898 a redactat »Revista Ilustrată«, ce a apărut în Bistrița, ear' dela 1904 încoace a fost ca prim redactor la »Gazeta de Duminecă« ce apare în Șimleu.

Din scrierile sale au apărut: »Trandafiri și vioarele«, »Chiuituri«, »Staroste«, »Leonat cel tinăr«, »Inimioara«, »Prietenul sateanului român« »Opșă gurii«, »Buchetul«, »Țigani«, »Povești ardelen« 5 vol. »Pomăritul practic«, »Cartea poporului«, »Povești din popor«, »Pintea viteazul«, »Novele și schițe« 2 br. »Pilde și sfaturi«, »Povești din viața țăranilor români« »Zidirea lumii«, »Novele«, »Pomăritul sau cultivarea arborilor roditori«, »Dela moară« 3 broș povești etc.

A mai publicat nenumărați articoli și traduceri, prin aproape toate revistele și foile dela noi și din Bucovina.

Activitatea lui e notorică.

Nemioasa moarte l'a ajuns în Reteag Luni în 3 Aprilie la 7 ore seara, deplâns de o soție nemângăiată și o fetiță iubitoare, apoi de trei moșnegi lipsiți de sprijin, o mamă gârbovită sub greutatea anilor, și socrii bătrâni ca vremea și albi ca zăpada.

Inmormântarea i-s'a făcut cu o pompă deosebită, în 6 Aprilie, începând dela 11 ore a. m. care a durat până la 4 ore p. m.

Serviciul funebru în biserica locală, s'a îndeplinit de vrednicul protopop din Cusdrăoara Ioan Goron, asistat de preoții: George Dragoș,

Atanasie despre întâmplările aceste n'a povestit femeii lui, dar' acum noaptea când i-se părea că vedea în umbră forma lui Gavril Dan, i-a venit în minte, că acela poate e mănios foc pe el și pentru aceea îl strigă noaptea amenințându-l.

— Ei dar' mie nu'mi e frică, zise în sine Atanasie, dar' cu toate aceste intrând în casă și privindu-și nevasta, care durmea, zise încet:

— Dumnezeu îți va purta de grijă, dacă mie'mi-se va întâmpla ceva nenorocire.

Trecură câteva zile și nimic nu s'a întâmplat, decât că Atanasie era tot mai posomorit.

Femeia băgă de seamă aceasta și îl întrebă: Ai tu ceva la inimă, Atanasie? spune-mi.

Atanasie tăcu un timp oarecare, apoi zise: — Povesteam azi la casa eomunală că nește ficiori dintr'o comună așa de rău au bătut pe poliștistul comunal, încât a murit și în

(Sânt Mărgita); Ioan Sonea, (Reteag); Constantin Joga, (Negrileaș); Stefan Bujița, (Mihăești); Gregorie Ciunterei, (Ambrisiu.)

Răspunsurile le-au dat corul improvizat de învățători: Ioan Băcociu (Dej); Ioan Spătărean (Lelești); Ioan Cărcu, (Bethlean); Ioan Drăgan, (Cusdrioara); Teodor Tămaș, (Oana-Dejului); Nicolae Pop, (Reteag); Theodor A. Bogdan, (Bistrița); Teodor Coroian, (Giurgești) și Teodor Brehariu preot în Lelești.

Predică ocațională a ținut harnicul preot local Ioan Sonea, ear' panegiricul venerabilul protopop Goron. La urmă Sp. d n Dr. Gavril Tripon, avocat în Bistrița, cunoscutul nostru orator de înaltă valoare, a vorbit în numele poporului românesc, a culturii, literaturii și a folcloristicii române, al căror sincer și neîntrecut muncitor a fost. Aceasta sentimentală vorbire a stors lacrimi chiar și din ochii străinilor asistenți.

Cosciugul era încărcat cu o mulțime de cununi, între cari mai impunătoare erau a inteligenței române din Bistrița și Dej.

Sfârșindu-se serviciul divin, cortegiul s'a pornit în frunte cu pruncii școlari, apoi preoții, cosciugul, după aceea rudeniile, apoi deputațiile și în urmă inteligența și un foarte mare număr de popor.

Ajungând în cimiteriu, înainte de a fi cosciugul lăsat în groapă, subscrisul i-a adus ultimul tribut, ținând un scurt cuvânt de »adio«, în numele tuturor învățătorilor români din țeară, cărora nu le-a fost numai un bun coleg, ci și un instructor și model de sirguintă, abnegațiune, energie și caracter.

Apoi între cântările doioase funebre, cari sau sfârșit prin versul »Ca lacrimi și fiori« cântat de corul învățătoresc, a fost așezat pentru vecie...

Dintre foi au fost reprezentate: »Foaia școlastică« (Blaj); »Foaia Poporului« (Sibiu); »Gazeta de Dumineca« (Șimleu); »Familia« (Oradea mare); »Gazeta Transilvaniei« (Brașov); »Tribuna« (Arad); »Unirea« (Blaj); »Poporul Român« (Budapesta).

Inteligența română din Bistrița a fost reprezentată prin domnii: Dr. G. Tripon, Emil Chiffa și Theodor A. Bogdan. Peste tot întreagă inteligența română din Bistrița s'a purtat admirabil față de memoria și familia regretatului Ioan Pop-Reteganul, luând cu generositate inițiativa de a valora lăsamântul literar al repausatului.

Inteligența română din Dej a fost reprezentată prin domnii Dr. Ioan Kercheș, Dr. Liviu Micșa avocați, Ioan Anca și Ioan Băcoci.

Jurul a fost bine reprezentat, asemenea și Reteganii, cari s'au prezentat aproape cu toții, fără deosebire de confesiune și naționalitate.

Deși cazul de moarte nu s'a făcut cunoscut destul de timpuriu, totuși »Asociațiunea« după informația primită, pe cale telegrafică a recercat pe dl protopop Pușcariu din Beclean, penru a o reprezenta la înmormântare. Afară

de aceste Mgn. Sa Dl preposit Alex. Bene, ca președinte al reun. învățătorilor din jurul Gherlei și director preparandial; dl Cl. Grivase; dir. în Năsăud, ca secretar al reun. învățătoresci gr-cat. »Mariana«, familia ilustrului academician Porcius din Rodna-veche, apoi protopopul G. Domide din Bistrița; I. P. Lazar editorul »Gazetei de Dumineca« și alți foarte mulți au trimis telegrame de condolență, din acest trist incident.

Dormi în pace suflet bun.

Memoria și renumele ce ți l'ai câștigat atât pe cariera spinoasă și nerăsplătită de învățător românesc, precum și pentru munca prestată în interesul literaturii noastre, — în veci nu se va șterge.

Theodor A. Bogdan.

*

Familia regretatului a dat următorul necrolog: Subscriși în numele nostru și al numeroaselor rudeni, cu inimă înfrântă de durere aducem la cunoștință, că preaiubitul soț resp. tată, fiu, frate, ginere, cumnat și rudenie Ioan Pop, Reteganul învățător pensionat și redactor la »Gazeta de Dumineca« a repausat în Domnul repentin, Luni în 3 Aprilie n. 1905 la oarele 7 p. m., în al 52-lea an al vieții sale laborioase și în al 18-lea an al fericitei sale căsătorii. Osămintele mult iubitului repausat s'au înmormântat Joi, în 6 l. c. la 11 oare a m. în cimiterul comun din loc. Fie-i țărână ușoară și memoria binecuvântată! Reteag la 6 Aprilie 1905. Mărina Pop ca mamă. Elena Anca n. Pop ca soră. Nicolae Bejan și soția Maria n. Terleczi ca socri. Luisa Pop n. Bejan ca fiică. Petru Anca și Elena Bejan ca cumnat și cumnată și fii. Gustav, Maria și Vilhelmina Liebenwein și Clara Gericz ca veri.

Serate de-ale meseriașilor români.

(Urmare și fine).

Cum între participanții ședinței se găsea și dl George Dordea, sodal cojocar de lux, aplicat în marele atelier Atanasiu Popovici din Budapesta, dl Tordășianu ne spune, că dl Dordea, originar din Bungard, după-ce au făcut anii de ucenic la măestrul cojocar dl Savu Văcariu, în scopul perfecționării sale s'a aplicat mai întâiu în Brașov la cojocarul Feningen, ear' de aici s'a dus în atelierul dlui Popovici din Budapesta, de unde preste un an hotărât este a călători la Berlin, Paris și Londra. Și când dl Dordea înarmat va fi cu toate cunoștințele de lipsă așezase-va în Sibiu. Ca dovadă a dragostei ce-l leagă de Reuniune, dl Dordea i'a dăruit o traistă mică pentru ilustrate etc., confecționată de d-sa din piei de veridă, nutria și alte animale cu blană fină. Prin această donațiune dl Dordea basă a pus unui muzeu industrial, ce are să se creeze la Reuniune, dat fiind, că aproape fiecare meseriaș poate să producă câte un model din breazla sa. În timpul liber dl Dordea, în societatea amicului său Isaia Buda, sodal lăcătuș de mașini și automobile, cercetează muzeele, fabricile, esposițiile și celelalte așezăminte folositoare din capitală. Ei se bucură și de iubirea zelosului și desinteresatului sprijinitor al meseriașilor, dl Birăuț, proprietarul și redactorul

»Poporului Român« din Budapesta. Când dl Dordea își cercetează părinții din Bungard, nu încetează de a îndemna pe consătenii săi să-și dea băieții la meserii.

În cele din urmă dl Tordășianu, vizând la trebile bune, ce le fac Reuniunile de meseriași din Bistrița cu Dr. Victor Onișor în frunte, din Blaj cu profesorul Precup, din Turda cu Dr. Pătăcianu, din Cluj cu părintele B. Bodoabă, din Seliște cu deputatul Dr. Comșa, din Orăștie cu Const. Baicu, din Arad, Alba-Iulia, Brașov, Lugoj, Hațeg etc., declară ședința deschisă.

Notarul adhoc dl Stefan Duca, cetește sumarele ședințelor administrative, ce ne reoglindează mersul afacerilor îndeplinite de comitet în luna Martie, după ceia-ce compoziția »Tainic se luptă«, frumos executată de patru coriști, ne-a anunțat intrarea în ședința literară propriu zisă. D-șoara Silvia Nicoară, a declamat nu se poate mai frumos și mai cu sentiment »Balada« de Coșbuc. D-sa a găsit un vrednic emulant în dl Laurențiu Boldor, sodal măsar, cu poezia »Pașa Hasan« de acelaș poet, predată cu pătrundere. Un admirabil solo, cântat dela inimă și la inimă de sodalul croitor dl Nicolae Neagoe, cu acompaniare de pian, ne înălțase inimile, când emulanții nostri d-șoara Silvia Nicoară și dl Laurențiu Boldor ocupă podiul și ne predau dialogul dintre »Hortansa« și »Vătăraș« din piesa »În dorul căpsunelor« de Bogdan. Ambii au plăcut, ambii au fost la înălțimea chemării. O bună compoziție, executată cu flaută de dl Eugen Macarie, sodal lăcătuș de mașini, ne-a arătat cum o samă din meseriașii nostri se îndeletnicesc și cu musica instrumentală. Învățăcelul culeg. de litere Toma Chirca, tot voinic și curajos, ne-a predat cu simțire »Jalea Bradului«, de G. Cătană. O cântare a »cuartetului« nostru și umplutu-ne-a de veselie dl I. Coroiu, sodal croitor, cu anecdota »Buzatul în biserică« de Speranță. Dl Coroiu, care la fine ne-a mai predat o șodomonie, are talentul de-a preda cu seriozitate și într'un limbaj plăcut lucruri hazlii și astfel te lasă ca tu alescultătorule, să te veselești de spusele lui. Dragălașa d-șoară Alexandrina Baci, reînșănătoșată dintr'un lung și greu morb, a ținut să ne compenzeze pentru dorul ce i-l'am dus în ședințele trecute, cu predarea cu mult avânt a »Bătăliei dela Rovine« de Eminescu și la fine cântându-ne frumos »Latina ginte«. Încă o cântare de vioară, încă un quartet și pe deasupra o compoziție pentru pian, și ne trezim că ora era preste 10^{1/2}, și presidentul chiamă pe norocoșii câștigători a lua în primire câte un exemplar din cele 10 cărțile dăruite spre sortare între participanți de Reuniune.

Tu o Doamne, mi-am zis la despărțire, pentru ce nu se lucrează în toate afacerile noastre ca în această Reuniune, compusă din oameni modesti în cerințe și trai, iubitori față de neam și recunoscători față de binefăcătorilor.

»Învingătorul«

PARTEA ECONOMICĂ.

Resultatul conscrierii vitelor cornute din Ungaria în anul 1904.

Ministrul de agricultură a ordonat ca în înțelesul articolului de lege XII. din anul 1894 § 23, să se facă conscrierea tuturor vitelor cornute aflătoare în țeara întregă.

Spre scopul acesta s'a împărțit conspectele de lipsă la toate primăriile comunale, cari apoi umblând din casă în casă, au adunat datele de lipsă despre starea vitelor cornute și a celorlalte animale de casă.

Conscrierea mai de pe urmă a vitelor s'a fost făcut la anul 1895. Atunci s'a făcut toamna, ear' în anul trecut s'a făcut primăvara. De unde urmează, că în conscrierea din urmă, nu e luată și producțiunea vițelilor din anul trecut.

Resultatul conscrierii din anul trecut, în asemănarea cu cel din anul 1895 este următorul:

	In anul 1904:	In anul 1895:
Tauri mari	42.186	29.473,
„ tăurenci	120.230	224.685,
Vaci	2.420.609	1.872.148,
Juninci	1.101.737	1.163.117,
Boi	1.131.157	991.805,
Junci	862.343	1.079.790,

După soiul se arată următorul rezultat față de anul 1895.

	In anul 1904:	In anul 1895:
Soiul alb sau unguresc	2.380.358	3.296.217
„ tărcat sau pinzgau	2.427.388	1.317.527
Corcitură	158.819	158.112
Alte soiuri tărcate	555.023	894.584
Bivoli și bivolițe	157.174	132.578

Starea vitelor a fost deci:

In anul 1904	6.678.782 de capete ear'
„ 1895	5.829.018 „

Resultatul conscrierii celorlalte animale de casă este următorul:

	In anul 1904:	In anul 1895:
Cai	1.892.707	1.972.448
Porci	4.275.210	6.446.573
Oi	6.843.064	7.526.686.

Din conscrierea de mai sus se poate vedea deci, că mai tare s'au sporit taurii cei mari și soiul tărcat sau pinzgau. Pe când în anul 1895 erau numai 29.473 tauri mari, pe atunci numărul acelor a ajuns în anul trecut cifra de 42.186, adică un spor de 12.712 capete.

La anul 1895 se veneau la un taur tot câte 90 de vaci de gonit, ear' în anul trecut se veneau pe un taur numai câte 60.

Din conscrierea de mai sus se mai poate vedea și aceea, că numărul tăurencilor, al junincilor și al juncilor a scăzut foarte mult față de anul 1895. Aceasta scădere provine de acolo, că soiul vitelor albe sau ungurești a început a fi înlocuit pe cele mai multe locuri cu soiul pinzgau, care după cum se știe, crește mai curând și este mai de preț ca cel alb. Soiul tărcat s'a sporit din anul 1895 cu 1.079.861 capete.

Numărul vitelor cornute din conscrierea anului trecut, arată o scădere de 150.256 de capete, față de anul 1895. Aceasta scădere, după-cum am zis și mai sus, provine de acolo, că conscrierea din urmă s'a făcut primăvara, când vacile încă nu erau fătate, ca să se poată conscrie și vițelii acelor, pe când conscrierea anului 1895 s'a făcut toamna, când adică s'au putut număra și vițelii anului numit.

După soiul cea mai mare scădere o arată soiul alb sau unguresc, care din anul 1895 a scăzut cu 915.859 de capete, adică cu aproape a treia parte. Tot așa au scăzut și alte soiuri tărcate cu 339.561 de capete.

Scăderea în numărul cailor și al oilor nu este așa mare și diferența se poate atribui numai acelei împrejurări, că producțiunea de mânzi și miei a anului din urmă nu este luată în conscriere.

Scăderea în numărul porcilor este mai însemnată. Aceasta provine parte dela boala așa numită ciurma porcilor, care în anii din urmă a bătuit mai tare, ca în anii de mai nainte, parte, că din anul 1901 a crescut mai tare și esportul (vânzarea porcilor în țările străine.)

Boala numită pe lângă alte rele, a mai băgat și oare-care teamă în unii economi, ca să nu mai țină și crească atâta porci ca mai înainte, de oare-ce în cas de boală, aceasta le face prea mare daună.

După-cum se poate vedea din conscrierea anului trecut, numărul vitelor nu arată o scădere așa mare, după-cum credeau unii, că aveau ar fi. Scăderea sau mai bine zis schimbarea în numărul vitelor cornute, a produs-o soiul tărcat sau pinzgau, care în anii din urmă a cuprins tot mai mult locul vitelor albe.

Anul acesta, cum avem să ne luptăm pe cele mai multe locuri cu lipsa de nutreț, sigur că se vor mai prăpădi din vite. De aceea se recere ca economii să fie cu deosebită băgare de seamă la împrejurările locale, ca să se poată scoate toate vitele din iarnă în stare bună, de oare-ce pe primăvară, când se va începe lucrul câmpului, acelea se vor căuta și plăti cu mult mai bine, ca în anii de mai înainte.

Ioan Georgescu.

Veste bună pentru plugari.

(Urmare și fine.)

Țăranul vede, că a dat Dumnezeu și s'a făcut belșug. Habar n'are, că poate în alte țări a fost secetă și nu s'a făcut pâine albă ori cucuruz și, că nerodirea din America îi poate aduce preț la grâul ori cucuruzul de aci. În țeară s'a făcut pâine, așa află el la țerg, la cărcimă, și dacă s'a făcut multă, trebuie să fie ieftină! Își dă munca pe nimic, fiindcă are nevoie de bani! Nevoia e Turcul vremii de azi: Vinde atât de ieftin, că deabia își acopere cheltuielile și, cu tot belșugul, are puțină pricopseală. Ear' când vine un an de secetă, cum a fost cel trecut, țăranul n'are nimic deoparte.

Dar' vorba aia, »du-te vreme, vino vreme«. S'au golit hambarele noastre, grâul e vândut, încărcat și dus peste nouă mări și țări. După-ce grânarii au cumpărat mai tot grâul din lume și l-au asigurat, ca șobolanii la cuib, avându-l de vânzare pentru morari și negustorii mici, vezi prin jurnale, și scris și depeși, că în America ori Argentina, recolta grâului n'a eșit cum se așteaptă, căci ploile au nimicit-o, ori c'au stricat-o niște viermi! Și tot așa ve-

VESELIA.

— Foia glumeață a Foii Poporului. —

Fluera Săcuilul.

— Anecdota. —

János, Pișta pleacă 'n drum
Colbăind din pipe fum
Și se duc, se duc voioși,
Se simțeau că-s norocoși
De acum.

Auziră de-astă vară,
Că a fost belșug în țeară
Și Românii de pe sate,
Adunară la bucate
Povară.

Cu 'mblăcii deci pe spate
Iau de-a lungul cele sate,
Și pe unde-au nimerit
Căpătară de 'mblătit
De toate.

Ear' colea, cam cătră Paști
Când umplură pungi și saci,
— „Haide Pișta, mergem noi“ —
Zise János — „Înapoi,
Ce se faci.

„Noi aici pela roman.
Care scoate din bostan
La ulei și mănă post? —
Ducem noi în țeară nost
La hirean“.

— „Drept e János“ zice Pișta —
„Vezi săcuilul mai cuminte.
Mănă 'n post tot bun mănăci;
Ear' în dulce?... și răbdări
Prăjite“...

Și mergând așa pe cale
Mai încet și și mai tare,
Fără grijă și necaz,
Tot meru făcându-și haz.
Dau de-o pușcă mare, mare,
Chiar în cale, la mijloc...
O privesc și — stau pe loc
Ce se fie? ce se fie?

Ba că-i bătă, i 'mblăcie,
Ba că-i fluera de soc.

Ba că-i una, ba că-i alta
Bate-și capul Janos, Pișta
Și nici unul nu ghici.
Dară nici ea nu voi
Să le spue, blăstămata.

În sfârșit după 'nvoială,
Ca să iasă la iveală,
Amândoi se învoiră
Și drept fluera-o numiră,
Vezi posnașă socoteală.

Pișta-apoi o ia de jos
Fără grijă și ponos
—Vez tu János, ce aflat?
Astai bun de fluera
Și-o să zică chiar frumos.
Căci văzut eu la Români
Cum sufla din el la stâni
Și așa tare 'mi plăcut,
Încât aș fi tot stătut
Să ascult, chiar până mâni“.

știle sînt rele, ear' prețul grăului începe să se urce. De aci, ține-te ață, pe zi ce trece prețul se urcă. Agricultorii își mușcă degetele c'au vîndut, ear' grânarii cîștigă milioane. Țăranul, cu tot anul de belșug abia a prins banii birului și alte câteva nevoi!

Eată cum, prin niște întorsături, nu cîștigă nici proprietarul, care își bagă banii în pămînt și stă aproape zece luni cu inima de ghiață: o ești grăul bun sau nu și nici țăranul, care muncește din zori și rabdă, ci negustorii, cari țin frumusețea banii în lada de fer, dela cari au și dobîndă, și samsarii, cari nu pun nici un ban, ci numai vorbe, cu cari amălesc lumea.

Să înțelege, că proprietarul, fiindu-i grăul prost plătit, n'are cu ce face agricultură mai iscusită, n'are cu ce lua semințe aiese, nici cu ce plăti pe lucrători mai bine, căci nu ese la capăt. Despre țăran ce să mai zicem, care mai nici-odată nu poate să înoade cele două capete?

Toate acestea sînt cunoscute de ani de zile. Mulți vedeau răul, dar' nu se găseau leacul. Oamenii învețați din multe țări au ținut fel de fel de sfaturi și, după multă chibzuială, lumina a început să se facă. Anul acesta regele Italiei a hotărît să facă începutul cu următorul îndemn: Să se unească toate guvernele și să facă un fel de așezămînt, un birou, cu scop de-a apăra interesele tuturor agricultorilor din lume. Acest birou să aibă birouri mai mici prin toate țările, de unde să primească vești de mersul agriculturii, de câte semănături s'au făcut, cât se crede că se easă și de mulțime și de alte nevoi ale agriculturii. Pe aproape sfîrșitul recoltelor aceste birouri vor ști cât grău ori cucuruz o să fie în fiecare țară, cât o să fie peste tot pămîntul, și fiind știut cât trebuie în toată lumea pe un an, vor ști cam ce prețuri să hotărască. Atunci se va ști bine în ce țări e secetă ori recoltă bună; agricultorii vor ști cât se poate lua fără a fi înșelați; ori-cine va putea cere deslușiri la biroul din capitala țării lui.

Acest așezămînt mai are și alte scopuri tot pentru folosul agriculturii, despre cari vom vorbi altă-dată.

Tot pentru a să înfrîna lăcomia grânarilor, guvernele vor întocmi societăți, cari să cumpere grâne și alte produse agricole de adreptul dela proprietari, încît cîștigul de milioane nu va mai trece la cei cari nu ară, nici nu seamănă, ci la agricultori și la norodul cari se hrănește cu pâine.

Un lucru îmbucurător trebuie să spunem țăranilor; în toată lumea se vede fierbere și grijă de a-se îmbunătăți agricultura, deci și soarta agricultorilor. Știința din resputeri, caută mijloace de-a sporî rodirea pămîntului, mașinării de tot soiul se nascocesc pe fiecare zi pentru a ușura munca; se cercetează cum s'ar regula vînzarea grânelor ca să nu fie înșelați, în sfîrșit par'că toți să întrec cari de cari, a veni în ajutorul agricultorilor.

Noi le vom aminti povața lui Isus dată lui Petru, când se îneca: »Dă din mîni Petre!!«

Tot așa agricultorii trebuie și ei singuri să vrea, să se ajute ascultînd poveștile și ostendînd împreună cu cei-ce le vor binele.

Un izvor sigur de înavuțire

sau

Stupăritul:

de

George Malcan, învățător.

(Urmare.)

Iubiți poporeni!

Ne plîngem, iubiții mei, că sîntem săraci, că ne slăesc toate puterile atâtea dări și aruncuri și cu lucrarea pămîntului numai nu putem să trăim, așa că sîntem siliți să luăm lumea în cap și câte alte necasuri ne copleșesc!!! Pentru ce oare nu ne batem capul a mai cerca și alte mijloace spre a ne agonisi cele de lipsă? Pentru-ce oare ținem orbește la cele ce am pomenit și ne au lăsat părinții în lucrările noastre?... Azi alții sîntem noi și alte sînt și timpurile în cari trăim! Atunci moșile erau mai mari, căci oamenii erau mai puțini. Ei nu erau așa mândri (luxoși), dările nu erau așa grele ca azi și preste tot puține cerințe aveau ei atunci. Azi vedeți bine că fiecare ne silim a ținea pas cu cei-ce pot și merg înainte în toate. De 'și-a luat bogatul un căruț verde, haid și neica Ionu ca să nu se lase mai pe jos, își ia unul roșu. De își ține cela boii în grajd de fudulie — vezi Doamne ca să-i zică lumea: acela îi om odată, că nu-și scoate boii din grajd cât îi vara, — haid și nenea George să se asemene lui, De-și face unul o casă frumoasă sau ce știu eu,

haid și celalalt își strică pe a sa, și nu se lasă cumva mai pe jos... Trece azi, trece mîne și numai ce-i vezi că încep a-și pune pămînturile zalog și ca mîne poimîne rînd pe rînd iau lumea în cap, părăsindu-și mîndriile, ce s'au fost întrecut a și le face.

Asemenea știți prea bine cum stă treaba cu femeile noastre. Ele încă se întrec una pe alta în țorțoane. Și de să mai găsește vre-un bărbat icoalea cu stăpînire, odată îi spun »ce îmi poruncești, nu's banii tăi«, uite am fost la cutare de 'i-am lucrat pe bani și am mai făcut asta și asta, nu 'ți-am vîndut averea, nu te spăria!... Și așa el trebuie să tacă, de nu vrea să-și aprindă pae în cap și să-și strice înțelesul și pacea casei. Ei! dar' banii ce-i aruncă pe mîndrii, sînt storși din avutul economiei lor. Vînd gălițe, ouă, lapte unt ori smîntîna, ba vînd pe subț ascuns și bucate și azi mîne ajung la sapă de lemn.

Vedeți dragii mei, cum mergem astăzi noi!... și ce bine le știți D-voastră toate aceste, ba încă câte alte!... Și ian spuneți-mi pentru-ce oare nu căutăm a pune odată capăt acestor rele? Dacă nu putem nici decum, pe cuvînt că așa e lumea azi și numai așa ne stă bine: apoi spuneți-mi pentru-ce nu ne silim a afla nouă izvoare de venit pe lîngă cele puține ce am moștenit, ca așa să putem împlini toate cerințele de azi?

Ei! și multe izvoare de venit mai sînt, cari cum am zice ne bat la ușe, numai să le eșim întru întîmpinare îmbrățișindu-le! Și între toate cel mai bun de a ni-l alege și a-l folosi cât mai curînd e — Stupăritul, despre care am să vă spun de astă dată tot ce e de lipsă spre a-l putea îmbrățișa cu folos.

Ca mai bine să înțelegeți, o să vă spun cum însu-mi am purces în această chestiune.

»Ceteam mult prin gazete (bună-oară precum cetiți și D-voastră acuși) că stupăritul e așa și așa de folositor, că cere puțină osteneală și fără nici o cheltuială ajungi la stare bună prin el, și altele de acest fel. După atîta tocat la urechi să nascu în mine o nespusă dorință de a avea stupi. Imi cumpăr într-o primăvară doi stupi buni.

Aici îngăduiți-mă să vă spun cum trebuie urmat la cumpăraturile stupilor.

Stupăritul se-l începi totdeauna primăvara. Cumpărați doi stupi buni, adecă cari vezi că s'plini de fâguri și grei, cu miere încă, că nici odată nu te vei căi. La casă că te scumpești la așa ceva și îți iei mai ușurei pune condiția că stuparul vînzător să-ți dea miere de cumva albinele ar duce lipsă până ies florile. Stupii cumpărați ți-i așezi la locul destinat lor, pe cînd să scot afară pe la sfîrșit.

De ești din cale afară sulă, apoi tot nu-ți dau pace, ci te sfătuiesc să probezi și cu roi foarte timpurii. Pe aceștia însă cât ce-i prinzi, dui la tine și ți-i așează la locul lor. Roiu tîrziu nici decît să nu-i iei, căci tare mîtem, ba sînt sigur că ca mîne 'mi vei bombăi, că n'ai noroc vîzînd că nu-ți sporesc. (Va urma.)

Hai Pișta suflăm și noi!

Zice János — „amîndoi.

Tu pui gura și suflă;

Eară eu din dește bat

Tot mai iute, mai vioi!.

Suflă Pișta, opinteste;

Eară János dă din dește

Fără milă și păcat

Tot mai iute și 'ndesat

Pân' ce pușca — poc — trăsnește

Și sêrmanul bietul Piște

Cade jos fără să miște. —

Eară capul tot pusderi —

Sboară oase, sboară creri

Și cad toate pe pajiște.

János tare supărat...

— „Dracu la tini vezi, luat!

Vîzut acum, pretin Piște?...

Dacă n'avut în cap minte

Să nu tare așa suflă

Pân' și capul 'ți-a crepat...

A. Tutor.

Poesii populare.

Din Brazova.

Culese de Ioachim Tuștîan, june.

Mîndruță frumoasă ești

Numai cînd te rumenești,

Dar' cînd ești nerumenită

Ești ca dracu de urîtă.

Tot am zis că m'oi jura

Că de mîndra m'oi lăsa

Nici nu zic, nici nu m'e jor

Nici nu m'e l'as pînă mor.

Mergeți fete la cîline

Că la joc nu v'e ia nime

V'e poate dracu lua

În toată Dumineca

Că vi's multe ca frunza

Și bîtrâne ca mama.

Mîndruță cu pîru creț

Te conosc seara pe mers

Că ți-i mersul legănat

'Și voia de sărutat.

Stipendii de călătorie — pentru meseriași.

Camera comercială și industrială din Brașov ne vestește, că ministerul r. u. de comerț având în vedere perfecționarea meseriașilor prin studiarea industriei străine, a sistematizat pentru fiecare district al comunei câte un stipendiu de călătorie de cor. 600 care se va împărți în fiecare an.

La un astfel de stipendiu pot participa meseriași din districtul acestei camere, (din comitatele, Brașov, Târnava-mare, Sibiu și Făgăraș), cu adaosul, că se recere că acești meseriași se aibă locuință stabilă, sau se fie născuți și se aparțină la vre-unul din comitatele mai sus anumite.

Cererea, care are să se facă pe o coală de hârtie, provăzută cu timbru unguresc de 1 coroană, să fie scrisă în limba maghiară și adresată înaltului Minister r. u. de comerț.

În cerere se se arete: locuința petentului, referințele sale familiare și materiale, ocupațiunea, pregătirea, cunoștințele sale de limbi, purtarea morală, studiile ce eventual le-a făcut și distincțiunile ce le-a primit, precum și planul amănunțit de călătorie ce ar face-o, în cazul când ar obține stipendiul.

În cerere se arete mai departe: dacă petentul a satisfăcut serviciului militar și dacă este asigurat, că poate fi aplicat într-o fabrică sau în vre-un atelier din străinătate sau că ar putea fi primit în vre-o școală de specialitate străină.

Să observă mai departe, că petentul trebuie să ia obligământul de a se reîntoarce în patrie și cunoștințele câștigate în străinătate să le pună în praxă aci în țeară. În cas contrar are să restituie stipendiul.

Pentru minoreni trebuie să ia răspunderea tatăl sau tutorul petentului, că vor ținea aceste obligăminte.

Aceia, cari n'au terminat cu serviciul militar, sau n'au fost eliberați de acest serviciu, nu pot conta la stipendiu.

Cererile au să se înainteze până cel mult în 10 Maiu a. c. la 12 ore din zi la camera comercială din Brașov (Brassó), care apoi le va subșterne Ministerului de comerț cu propunerea ei.

Sibiu, 7 Aprilie n. 1905.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu.

Victor Tordălanu,
președinte.

Stefan Dăca,
not. adhoc.

Reuniunea

Învățătorilor români uniți din arhiepiscopie.

De lângă Mureș, Martie 1905.

După raportul comitetului central reuniunea noastră a ales, conform dispozițiilor statutare § 9, în adunările sale până acum, dintre acei cetățeni ai statului ungar, cari s'au distins pe terenul educației și instrucțiunii populare, ori s'au câștigat deosebite merite pentru reuniune, pe următorii:

Alimpu Barbulovici, vicar foraneu episcopesc al Silvaniei în Șimleu. Iuliu Bărdosy, inspector reg. școlastic comitatens în retragere în Sibiu. Ioan Boroș, preposit capitular episcopesc al Lugojului și prelat papal în Lu-

goj, Titu Bud, vicar foraneu episcopesc al Marmăției în Sighet. Dr. Augustin Bunea, canonic metropolitan al Alba-Iuliei în Blaj. Dr. Vasiliu Hossu, episcop al Lugojului în Lugoj. Ioan M. Moldovan, prelat papal, preposit capitular metropolitan al Alba-Iuliei în Blaj. † Ioan Papiu, regretatul preposit capitular episcopesc al Gherlei. Gabriel Pop, canonic capitular metrop. al Alba-Iuliei în Blaj. Ioan Urzicean, protopretor cerc. în retragere în Giurgeu.

Conform dispoziției §-lui 9 pct. b. membrii fondatori ai reuniunii născute sunt toți aceia, cari plătesc în casa centrală a reuniunii odată pentru totdeauna 40 cor. După raportul central reuniunea noastră posedă actual 36 membrii fondatori anume: George Bărbat, protopopul Blajului. Arion Blăjan, paroch gr.-cat. în Obreja. Ioan Baștea par. rom. în Cincul-mare. † George Boieriu, fost locotenent în retragere. Dr. Augustin Bunea, canonic capit. metrop. în Blaj. Ioan Bunea, paroch român gr.-cat. în Vad. Dr. Augustin Cheșian, avocat în Reghinul-săsesc. Valeriu Comșa, par. român gr.-cat. în Copăcel. Valeriu Codarcea, paroch rom. gr.-cat. în Șermaș. Ieroteu Crișan, paroch rom. gr.-cat. în Abafăia. Ștefan Crișan, docente poporal gr.-cat. în retr. în Teiuș. Augustin Dobrea, propr. în Tulgheș. Ioan Dobrescu, paroch rom. gr.-cat. în Corbu. Ioan Dumitrescu, învățător poporal în retr. în Șard. Dr. Elia Dăianu, paroch și protopop gr.-cat. în Cluj. Dr. Amos Frâncu, avocat în Cluj. Ioan Fulicea, par. rom. gr.-cat. în Șinca-veche. Dr. Ioan Harșa, avocat în Reghinul-săsesc. Iacob Macavei, paroch și vicar foraneu arhiep. în Făgăraș. Dr. Isidor Marcu, canonic capit. metrop. în Blaj. Damaschin Mesaros, proprietar în Sebeș. Simion Micu, paroch și protopop în Alba-Iulia. Dr. Victor Mihályi de Apșa, arhiepiscop și metropolit gr.-cat. de Alba-Iulia, patronul reuniunii. Ioan M. Moldovan, prelat papal, preposit capit. în Blaj. George Muntean, director preparandial, președintele reuniunii în Blaj. Vasiliu Muntenescu, paroch în Solovăstru. Ioan F. Negruțiu, prof. preparandial, v.-președ. reuniunii și redactorul toii școlare în Blaj. Aureliu Nicolescu, comerc. Vasile Podoabă, preot și directorul executiv al »Economului« în Cluj. Gabriel Pop, canonic capit. metrop. în Blaj. Iacob Popeneciu, protopretor cercual în retr. în Veneția-inferioară. Iosif Popescu, director executiv al »Murășanei« în Reghinul-săsesc. † Vasiliu Rațiu, regretatul vicar foraneu din Făgăraș. George Repede, paroch în Homorod. Petru Uilacan, paroch și protopop în Reghinul-săs., Ioachim Totoianu, par. gr.-cat. în Chișfalău.

*

Membrii noi ai acestei reuniuni s'au mai înscris precum ni-se scrie din Turda: Domnii Dr. George Popescu, avocat și jurisconsultul institutului de credit și economii »Arieșana« și Nicolau P. Rațiu, paroch și administrator protopopesc român gr.-cat. în Turda ca membrii fondatori, plătind fiecare câte 40 cor. la oaltă 80 cor. în casa centrală din Blaj.

Murășanul.

Ulise, viteazul din Ithaca.

Revistă istorică de Silvestru Moldovan. (Urmare).

Ulise lăsa pe soții săi cu unsprăzece corăbii lângă un mic ostrov, ear' el cu corabia sa, însoțit de câțiva de-ai săi, vâslă la mal și doisprăzece din cei mai viteji, în frunte cu Ulise, puseră piciorul pe pământul Ciclopilor.

Ei dădură în apropiere pe țerm de o uriașă peșteră, care se vedea că e locuită de vre-un Ciclop, căci intrând în ea Ulise și cu soții săi aflară cași așezați în corfe și miei și iezi închiși în țare și ciubere pentru muls, puse toate în șir frumos.

Ciclopul, care își avea conacul aici, era dus cu turma sa de oi și de capre, la pășune.

Ulise și cu soții săi se hotărâră să-l aștepte; ei aprinseră din vreascuri foc, aduseră jertfă zeilor, după-cum le era obiceiul și apoi mâncară din cași, până-ce săturară.

Intr'un târziu numai ce se ivește Ciclopul cu turma sa. Vederea lui umplu de spaimă pe bieții oamenii noștri, că, rogu-vă era o nămilă de uriaș, cum nu se mai pomenise; între Ciclopi era cel mai mare și mai puternic și avea un singur ochiu în frunte. Era uriașul înalt cât un turn de biserică și cu privire cruntă și înspăimântătoare. Numele îi era Polifem și avea de tată pe Poseidon, puternicul zeu al mărilor. El aducea în spate o sarcină de lemne pentru foc, cât ar fi un car bine încărcat, și le trânti jos cu putere, așa că resună întreaga peșteră, ear' bieții Greci de frică se retraseră în fundul peșterii.

Polifem își mână în peșteră oile și caprele și astupă intrarea cu o stâncă uriașă, cât o casă, de nici o sută de oameni n'ar fi fost în stare să o urnească din loc. Să apucă apoi de muls și după-ce isprăvi, slobozi miei și iezi să sugă, cum fac ciobanii, ear' în o parte din lapte puse chiag și cel rămas îl așeză la o parte pentru mai târziu. Gătând cu toate acestea făcu foc și atunci la lumina lui zări pe Ulise și cei 12 soți ai săi și le grăi cu glas aspru de să cutremura pesteră:

— Cine sunteți voi străinilor? Umblați pe aici în ceva treburi neguțătorești ori sunteți nește hoți, cari vreați să jăfuiți popoarele pacifice?

Ulise încurajându-se, îi răspunse: — Noi suntem fii de-ai Achaiei (Greciei), cari venim dela Troia și voind să mergem acasă în patrie, vânturi dușmănoase ne-au mână pe ape și prin țări depărtate și necunoscute. Suntem războinici din oastea vestitului Agamemnon, care a dărimat crăiasca cetate a Troiei. Și acum sosind aici, ca străini, te rugăm să fii îndurător cu noi și să ne împărțești de o primire pretinească, ca să nu atragi asupra ta mânia slăvitului Zeus și a celorlalți zei...

Atunci Ciclopul cu o voce și mai groaznică, sbieră:

— Ce-mi vorbești tu de mânia zeilor, străine? Nouă Ciclopilor nu ne pasă mult de zei și de mânia lor, căci dacă e vorba, suntem în stare să ne măsurăm în putere cu ei. Ha, mânia zeilor!... Aceasta nu mă va împedeca să te cruț pe tine și pe oamenii tăi, dacă mie așa îmi vine bine la socoteală.

Cu aceste grozavul uriaș se apropiă de Ulise, prinse pe doi din soții lui și-i trânti la pământ, cum ai trânti doi pui de vrăbie, și cu așa putere, de le crepă căpățina și ererii se împrăștiară pe jos și bieții își dădură sufletul într-o clipită de ochi.

Polifem Ciclopul, de tot liniștit și fără să mai aibă grije de străini, tăia în bucăți trupurile celor morți și și-le pregăti de cină, mâncându-i cu lăcomie și nelăsând din ei nimic, nici chiar oasele, pe cari încă le făcu fărâma cu dinții săi tari ca a unui leu. Apoi bând un ciubăr de lapte, se întinse de-a lungul peșterii, printre oi și adormi dus.

Atunei lui Ulisse îi veni gândul să-și implante în inimă o lance și să stângă vieța erantului uriaș, drept răzbunare pentru soții uciși, dar' apoi îi veni earăș în minte soartea ce 'i-ar fi așteptat în peșteră. Căci, mă rog, v'am spus, că Polifem astupă intrarea cu o stâncă uriașă, pe care nu o puteau mișca nici o sută de oameni și așa Ulisse cu oamenii săi ar fi murit de foame și de sete în peșteră, alături de sălbaticul uriaș. N'aură deci încătrău și trebuia să petreacă noaptea în liniște, cu groaza în suflet și îngrijii de soartea ce-î aștepta.

Dimineața Polifem își mulse de nou turma, prinse de nou pe doi din soții lui Ulisse și mâncându-și până la cea din urmă bucată, plecă astupând cu grije intrarea peșterii, ca străinii să nu poată eși. (Va urma.)

Știri econ., comerc., jurid., industr.

Școale de pomi. Foia „Economia” din Caransebeș vestește că comunitatea de avere din Caransebeș a luat măsuri, că la fiecare forestierie din graniță, adică în Caransebeș, Ohaba-Bistra, Teregoa, Bozoviciu și Orșova se se înființeze o școală mare de pomi. În Caransebeș grădina e de 4 jughere și până acum s'au plantat deja 30000 pomi și vor mai fi plantați încă 40000.

Darea lucrătorilor. Ordonanța ministerială Nr. 6241/905 îndrumă oficiile de dare ca în viitor calfele sau lucrătoarele ajutoare, cari sunt plătiți cu săptămâna, să nu se mai supună dării și aceasta îndrumare o bazează pe o ordonanță ministerială ce a fost dată 27 Oct. 1898 sub nr. 76.785/98. În sensul acestei din urmă ordonanțe calfele și lucrătorii ajutoare au fost liberi de dare și în cei 3 ani din urmă (1902, 1903 și 1904), pentru care timp se poate cere dela direcțiunea financiară rebonificare din partea aceloră, cari din greșală au plătit aceasă dare.

Sămănăturile în România. După rapoartele mai nouă sosite la ministerul de domenii al României, starea sămănăturilor din România este următoarea:

Grâul, secara și rapița se înfățișează foarte bine. Arăturile de primăvara se fac în bune condițiuni, afară de județul Fălciu, unde din cauză, că pământul e prea umed, arăturile n'au putut începe. Viile au început a fi desgropate. Pomii roditori, din cauza secetei stau pe loc. Acest fapt însă dă speranțe de o bună roadă. Curățitul de omizi a început în toate părțile. Fânățele sunt frumoase. Insecte vătămătoare nu s'au ivit până acum.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Năsăud.

Corpul învățătoresc al școlii fund. elem. pop. de băieți și fete din Năsăud, — după cum în fiecare an, astfel și de astă-dată, — a aranjat în 4 Februarie a. c. în sala de gimnastică dela gimnasul sup. fund. din loc petrecere cu joc pentru copii, în scopul ajutorării copiilor săraci dela aceasta școală: cu cărți, recușite de scris, material pentru lucru de mână etc.

Publicul românesc și îndeosebi inteligența din Năsăud, știind se aprecieze scopul nobil al acestor petreceri, ce se aranjează din an în

an, din partea subscrisului corp învățătoresc, ca comitet aranjator, știind se aprecieze cu deosebire rolul ce 'l-a avut și îl are aceasta școală în dezvoltarea culturală a poporului românesc din acest ținut, — nu întrelăsă nici o ocaziune pentru a-și arăta simpatia și dragostea, contribuind fiecare cu obolul său pentru ameliorarea sorții copiilor săraci ai acestei școle românești.

Astfel ca urmare, rezultatul și al acestei petreceri, atât din punctul de vedere moral cât și material, este peste așteptare îmbucurător.

Mulțumita noastră cea mai ferbinte se aduce pe aceasta cale Inclutului Patronat al fondurilor noastre centrale școlare distric-tuale, precum și Mult On. Direcțiunii gimnastice, cari au binevoit a pune și de astă-dată la dispoziția noastră spațioasă sală de gimnastică dela gimnas, provăzându-o cu toate celea necesari, în scopul nobil indicat mai sus.

Dar' subsemnatul corp didactic își ține de a sa cea mai plăcută datorință a aduce la acest loc viile și cordialele sale mulțumiri Mult Stimabilei Doamne Angela Gr. Pletos, care, cu cunoscuta-i amabilitate și bunăvoință a știut a se însufleși și de astă-dată — poate ca nimeni altul — pentru reușita petrecerii noastre din ast-an, oferind în scopul ajutorării copiilor săraci ai școlii noastre o frumoasă și artistic pictată cassetă, care în seara petrecerii s'a sortat aducând un venit curat de aproape 20 cor.

Tot cu aceasta ocaziune, în seara petrecerii, s'a sortat un admirabil tablet, lucrat de către elevele misere a școlii noastre de fete, sub conducerea învățătoarei Cornelia L. Pop.

La sortarea acestui frumos obiect, care a adus un venit curat de aproape 40 cor., 'și-au dat prețiosul lor concurs, gentilele d-șoare:

Otilia Filipan, Letiția Murășan și Iuliana Murășan, cărora corpul învățătoresc le aduce asemenea celea mai cordiale mulțumiri.

Venitul total al petrecerii noastre a fost de 269 cor. 60 bani
spesele de 93 „ 12 bani

Venitul curat de 176 cor. 48 bani.
adecă una sută și șeptezeci și sese coroane 48 bani. (Va urma.)

CRONICĂ.

Om brav. Rînd pe rînd 'și-au plecat capul toți luptătorii buni rămași în viață și parte emigrați prin țeri străine, parte ajunși prizonieri ai învingătorilor, tăcînd jurămîntul de credință către regele Argliei au putut să se reîntoarcă acasă în Transvaal. Unul singur, Robert Rogerts, nu s'a plecat, ci mai tucuros a suferit cinci ani și jumătate robie pe insula Ceylon, decât să joare credință sugrumătorilor libertății patriei sale. Guvernul englez 'l-a eliberat acum și pe el, lăsându-l să meargă în Olanda, dar' acasă în Transvaal nu, fiindcă nu voiește să depună jurămîntul de fidelitate. Întrebat, că de ce nu urmează exemplul celorlalți foști tovarăși de luptă și de robie, jurînd regelui credință? — Rogerts a răspuns: Imi cunosc firea și știu, că nu a-și putea să fiu credincios regelui. De ce s'-'mi împovărez sufletul cu un jurămînt, pe care la primul prilej binevenit 'mi-l-aș călca?!

Otrăvire cu moare de varză. În Sulzbach (Germania) a fost otrăvită o familie de muncitori mâncînd varză murată și moare stricată. Un băiat și părinții au murit, car' pe un băiat 'l-au mîntuit doctorii.

Mormînt roman. În Turda s'a descoperit cu prilejul săpării unui fundament, un mormînt roman. Mormîntul se află la o adîncime de 2 $\frac{1}{2}$ m., e boltit cu cărămizi și se vede a fi fost al unui copil. Tot acolo s'a aflat și o peatră de mormînt cu inscripție.

Fete furate. Două fete tinere din comuna Citar (Ungaria) mergînd Dumineca trecută în pădure să culeagă viorele, au fost răpite de Țigani corturari. Țiganii au fost urmăriți de gendarmi, că au găsit pe cele două fete legate în fundul unei căruțe de-a lor. Ei au zis, că voiau să vîndă fetele la o femeie, care avea să le ducă în străinătate. Țiganii au fost prinși.

Cununia moștenitorului de tron german va fi în 6 Iunie c. în Berlin. Mireasa Cecilia, princesă de Mecklenburg, sosește în 4 Iunie în Berlin, unde 'i-se va face o primire strălucită. Orașul va fi împodobit cu deosebire cu flori. În ziua cununiei vor fi ospătați săracii din oraș.

Masa studenților din Năsăud. La inițiativa profesorilor din Năsăud s'a înființat și la gimnasul de acolo masă pentru studenți, care s'a deschis la Martie c. Au fost primiți la prînz de-o dată 8 studenți săraci.

Șahul Persiei va veni pe la sfîrșitul acestei luni în Europă. El trece în calea sa pe la Tiflis, va face vizită Țarului și apoi va petrece timp mai lung în Franța, la o scaldă.

Biserica jefuită. Earăș trebuie să vestim despre o mare păcătoșenie. În 30 Martie c. niște bătuți de D-zeu au intrat în biserica română gr-cat. din Copand (l. Turda) pe o lereastră, au spart cutia bisericii și au luat puținii bani din ea, apoi au dus potirul, discul, steluța și lingurița, toate aurite. Hoții până acum nu sînt cunoscuți.

Robi fugari. Din temnița militară din Arad au fugit zile trecute doi robi, cari erau osîndiți la robie de mai mulți ani. Ei au spart un părete și au intrat în cancelarie, fîrînd de acolo vre-o 2600 de cor. apoi s'au străcurat prin curte și au fugit. Unul, cu numele Sivyj, a fost prins și s'au găsit la el din banii furați peste 700 cor. Celuilalt nu 'i-s'a dat de urmă.

Castelul dela Hunedoara după cum scrie „Libertatea” e în primejdie de a se derîma. Bastionul principal din partea numită Huszárvár, sa prăbușit și poarta Bethlen din apropierea lui încă e în primejdie de a cădea, de nu va fi sprijinită. Pricina ar fi a se căuta în canalul de scurgere ce a săpat pe aci fabrica de fer, prin care a atins țaria temeliiilor.

Convocare. Despărțămîntul Indolului aparținător „Reuniuni învățătorilor gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș” își va ține adunarea ordinară de primăvară în ziua de Sf. George la 6 Maiu st. n. a. c. în școala gr. cat. din Iara-inferioară. La aceasta adunare sunt a lua parte toți învățătorii acestui despărțămînt. Onorați Domni preoți ca director școlari și toți acea pe care îi interesează înaintarea poporului. Program: La 8 ore a. m. participarea în corpore la serviciul divin. — Prelegere practică de Basiliu Pareț învățător în Hășmaș. — Deschiderea adunării. — Verificarea procesului verbal luat în adunarea trecută. — Constatarea membrilor prezenți și legitimarea celor absenți. — Disertațiunile de Alesandru Peștean și Teodor Radu. — Critisarea prelegerei practice și a disertațiunilor. — Înscrierea membrilor noi și încasarea taxelor curente și restante. — Raportul casariului și al bibliotecariului. — Raportul comisiunii esmisă în adunarea de toamnă ținută în Schiop — conform pct. 12 din procesul verbal luat acolo. — Alegerea oficialilor. — Stătorirea locului și timpului pentru adunarea venitoare. — Designarea disertantului și-a propunătorului. — Eventuali propuneri. — Închiderea adunării. — Poșaga inferioara-Belioara la 10 Aprilie 1905. Ioan Oltea n. președintele desp. Georgiu Giurgiu actual desp.

Catalogul librăriei Krafft. Zilele acestea a apărut un nou catalog al binecunoscutei librării din Sibiu V. Krafft, asupra căruia atragem luarea aminte a cetitorilor nostri. Catalogul la cerere se trimite gratis.

† **Strossmayer.** Sâmbătă a reposat în Diacoviar episcopul croat Iosif Strossmayer, în vârstă de 90 de ani. Reposatul a fost un mare panslav și petriot croat. Moartea lui a produs mari regrete la Croați și la celelalte popoare slave. El și-a testat partea cea mai mare a averii pentru scopuri bisericești.

Cutremur de pământ. În India a fost săptămâna trecută un cutremur de pământ, care a făcut mari stricăciuni în mai multe orașe. Au fost omorâți mii de oameni. Pagubele sunt foarte mari.

Casuri de moarte. Jahnicii: Maria Simian, Maria I. Simian, Ana I. Simian, Maria N. Hociota, N. Hociota, D. I. Simian, N. I. Simian, O. I. Simian, Paraschiva D. Simian, Maria N. Simian, Maria O. Simian, Const. și Ana Cristu, au durerea a anunța, pierderea prea iubitului lor fiu, soț, tată, socru, frate și cumnat Ioan I. Simian decedat în ziua de 24 Martie 1905 ora 1 p. m., în etate de 45 ani. Ceremonia funebă a înmormântării, a avut loc la 26 Martie a. c. ora 4 p. m. la cimiterul Sf. Ioan Botezătorul din R.-Vâlcea.

— În Turda a răposat în 6 Aprilie n. Vasiliu Mureșan cleric de anul I. în seminarul gr. cat. din Blaj, în al 20-lea an al etății. În mormântarea i sa făcut în 8 Aprilie în cimiteriul din Tu da-veche.

Alegere de director la „Furnica” din Făgăraș. Precum suntem informați dl Mateiu C. Jiga, a fost ales din partea direcțiunii „Furnicii” în mod definitiv la postul de director executiv al acestui institut, post ocupat până acum numai provizor.

Camera economică din Roma. În ședința comitetului pregătitor al camerei internaționale economice, despre care publicăm un articol în alt loc al foaiei noastre, presidentul a vestit, că conferința de constituire a însoțirii se va ține în 28 Maiu c. Toate guvernele au fost rugate să-și trimită reprezentanții lor.

Emigrările din Trencin. Din comitatul Trencin (Ungaria-nordică) emigrează foarte mulți oameni la America. În cele dintâi trei luni din anul acesta sau dat 2044. de pașapoarte pentru America. Proprietarii de moșii își aduc lucrători din Moravia.

Numeroși savanți s-au ocupat cu întreținerea, că prin ce secret al naturii se produce activitatea bărbatilor americani. În fine s'a aflat acum, că păstrarea puterii bărbătești până la cea mai înaintată etate și delaturarea slăbiciunii bărbătești are a se mulțumi cu deosebire folosirii tabletelor „Lydol”. Singurul depou principal în Budapesta farmacia Raditz, Fővámter 6.

Producție teatrală în Târnava. Din Târnava ni-să scrie: în sara de 12 Martie n. c. în sara de sf. George tiner. mea gr. cat. din Târnava a aranjat o petrecere teatrală, pentru care cu bucurie trebuie să mulțumim dlui Artimon Recean învățător, care nu și-a cruțat timpul ca să facă o sară plăcută poporului.

Al 68-lea! Casariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu” a solvit zilele acestea ajutorul statutar după răposatul membru Elisabeta Joandrea n. Nicolau, soție de ospătar.

Acesta este a 68-lea cas de moarte în sinul Reuniunii noastre de înmormântare.

Coroane eterne. Dl Nicolae Joandrea, ospătar, a dăruit fondului de 20 bani al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, anume întru vecinica odihnă a sufletului reposatei sale soții, mult regretata Elisabeta n. Nicolau, suma de 5 cor.

La „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” s-au înscris drept membri ajutători d-nii Ioan Mihălțan, c. și r. general auditor în pens.; Arseniu Bunea, protopop onorariu; Ioan Urs de Margine, asist. de ingin. de comasație; R. Öszy, fabricant de casse Worthaim; Dr. Ioan Popp, c. și r. medic de stab superior în pens.; Ignatie cav. de Iacobici, c. și r. colonel în pens.; Nicolaie Nemeș, călă de prăvălie; Dr. Romulus Boiu, privat.; Baptist I. Boiu, funcț. consist.; Achim Maniu, oficial milit. c. și r. de registratură în pens.; Ghiță Jaliu, călă de boltă; Ioan Moldovan (Puiu), proprietar, Dr. Enea Papiu, cand. de adv. Victor Mărginean, cancelist; ear de membri ordinari Ioan Preda, sod. lăcătuș; Nicolae Șerban, sod. coletariu; Ilie Coșoiu, sod. cismariu; Ioachim Dordea, culeg. de litere; George Mihai, sod. zugrav; Ioan Lupșa, sod. măcelariu; Ioan Vili, cul. de litere; Alex Luca, sod. pantofariu; Romulus Gritta, sod. lăcătuș; Porfirie Mija, sod. pantofariu.

Lipsa mare de nutreț și scumpetea generală sunt urmările rezoltei slabe ale anului trecut. Intre asemenea împrejurări nu e nici o mirare, dacă economii nostri sunt siliți a recurge la diferite imprumuturi. — De sine se pricepe, că fiind cineva silit a face datorii, nu îi poate fi tot-una că sub ce condiții primește împrumutul. Praxa ne învață, că împrumuturile cele mai bune sînt acele hipotecare cu anuități, adică întabulate pe posesiune și replătibile în oare-care restimp de ani. De oare-ce nisă și în aceasta privință nu toate băncile an condiții egale, atragem atențiunea cetitorilor nostri asupra întreprinderii de credit „Pecunia” din Sibiu (str. Poplăcii nr. 27 căsele Sil, etagul prim.) și referitor la aceasta întreprindere publicăm și un anuț pe ultima pagină a foii noastre de azi.

Primirea de elevi în școala c. r. de cadeți. Pe anul prim a școalei c. r. de cadeți (infanterie) din Sibiu, se primesc cu începerea anului școlar 1905/6 (mijlocul lui Septemvrie) aproximativ 30-40 fisecește apți, cari cu 1 Septemvrie anul curent au plinit eate de 14 ani, dar n'au trecut peste etatea de 17 ani, simțesc în densii aplicare pentru chiemarea militară, și su absolvat cu succes cel puțin îndestulul patru clase civile sau patru clase dela o școală medic. Condițiunile de primire care totodată cuprind și amănunte despre escamenul de primire, și despre ajustarea rugării să pot căpăta pe lângă trimiterea anticipativă a lor 45 fil., la școala de cadeți.

Recursele pentru primire sunt a se înainta la comanda școalei, abia după primirea testimonului dela finea anului școlastic curent, dar cel mult până în 12 Iulie st. n. Dacă recurentul are să mai facă vre-un examen de repetiție, atunci trebuie să trimită un atestat interimal.

Cererele necomplet ajustate, care se înaintază tocmai la terminul ultim, adică 12 Iulie st. n., nu mai pot fi luate în considerare.

E de observat, ca cereri cari intenționează obținerea unui loc de tot gratuit-fondat din partea statului sunt a se înainta necondiționat la ministeriul maghiar pentru apărarea țării, până la terminul hotărât publicat în foaia oficioasă „Budapesti Közlöny” — adică cel mult până în 15 Iunie st. n.

Și cei mai necredincioși trebuie să creadă, dacă din multumită oameni streini sunt gata a lifera dovezi despre efectul vindecător miraculos al fluidului Elsa al lui Feller. Mii de scrisori de multumită dovedesc, că acest mijloc de casă neîntrecut, vindecă sigur podagra, reuma, durerile de membre, junghiu-rile, cărceii etc. că delatură repede slăbia, oboseala, aprinderile, lipsa de respiriu, ușurează tusa, răgușeala, flegma etc. alungă mai departe lipsa de apetit, greutatea de stomach, vânturi etc. și e lădat cu deosebire la influență și catar. 12 sticle mici sau 6 duple trimite cu 5 cor. franco producătorul farmacistul Eugen V. Feller în Stubica centrală Nr. 112 (comit. Agram). În nici o familie se nu lipsească mijlocul de casă răspândit în lumea întreagă; el face servicii bune, neprețuibile.

Garantează farmacia C. Balassa, că laptele de crastaveți al lui Balassa, v. ritabil englez și cu efect miraculos, pus în circulație de d-voastră, nu e stricăcios feții. Numai odată se-și procure, de probă, onor. noastre dame laptele de crastaveți al lui Balassa și atunci se vor couvinge, că acest mijloc de frumsețe depărtează imediat pistruii, petele de ficat, bubile, zgrăbunțele și alte neurătănii de-ale feții, face fața netedă, tinerească și proaspătă. O sticlă 2 cor. lângă ea săpun de crastaveți englez veritabil 1 cor. pudră cor. 1 20 Se poate căpăta în fiecare farmacie. Deposit principal în Sibiu: farmacia I. C. Molnar. 82 1-2

Prețul bucatelor. In Lugoj.

În piața Lugojului bucatelile au avut săptămână trecută următoarele prețuri, după cum scrie „Drapelul”:

Grâu prima calitate, cor. 16; grâu de mijloc 15 cor. 60 bani; săcară prima calitate 14 cor. 60 bani; săcară de mijloc 13 cor. 80 bani; orz prima calitate 14 cor. 60 bani; orz de mijloc cor. 14 cor; ovăș prima calitate 14 cor. 80 bani; ovăș de mijloc 13 cor. 60 bani; cucuruz prima calitate 16 cor. 60 bani; cucuruz de mijloc 16 cor. 40 bani; mazăre prima calitate cor. 48 cor; mazăre cor. 56 cor; linte. 56 cor; fasole 36 cor; cartofi 12 coroane.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul „Tipografie” Iosif Marschall.

Institutul de cură din Stiria scalda Neuhaus lângă Cilli

Isvor termic acrat cunoscut de mult, de 37° Celsius și isvor de apă feruginoasă, 397 m. preste nivelul mării, stațiunea ferată Cilli, 8 ore dela Viena și Budapesta, 4½ ore dela Agram, 5½ ore dela Triest. Băi termice, cură de beut, băi electrice, masaje, gimnastică svediană, electroterapie etc.

Resultat de cură escelent

la boale de femei și de nervi, podagră, reumatism, suferințe de beșică etc. Tot felul de plăceri și distracții. Restaurante escelente, parc escelent, stațiune de postă și de telegraf. Prețuri moderate. Director și medic de băi Dr. HERBAUM. Informații și prospecte se trimit fără spese prin direcțiunea de cură. 90 1-10

Seson din 1 Maiu până în Octomvrie.



Fala fiecărei economice
o a avea o cafea bună.

Cafeaua
Kneipp de mătă a lui „Kathreiner”

nar trebui să lipsească,
dela pregătirea cafelei sili-
mice, din mătă o bucatărie.

Se se poate numai în pa-
chete originale cu numele
„KATHEINER”.



Să aude.

In general și aproape fiecare știe, că a avea întotdeauna acasă un mijloc bun de casă, este datorința fiecărui părinte de familie. Să ție o îmbolnăvire, îl avem îndată la îndemână și delăturăm răul, până a nu deveni periculos. Nu mai e ipsă a explica, că fluidul Elsa al lui Feller, acest mijloc de casă recunoscut cu efect miraculos de către medici și de preste 65.000 de curați, folosește escelent la lipsa de apetit, greutate de stomach, sgârbiuri, greață, neregularități de mistuire, venteri, ivirea de acreală, arsuri în stomach, liniștește tusea, produce apetit, întărește nervii, delătură slăbia, stări febroase și nervoase, bătăre de inimă, obo-seala, dureri de pieț și de cap, nedurmirea, amețeli etc. e lăudat cu deosebire la influența și catari. 12 sticle mici sau 6 sticle duple costă 5 cor.; 24 st. mici sau 12 duple cor. 8.60; 48 st. mici sau 24 duple 16 cor. franco fără altă cheltuială. Neîn-trecute sunt în efect pilele-Elsa curățitoare ale lui Feller, 1 rolă = 6 scatule coroane 4.

Singurul producător **Eugen Y. Feller**, far-macia în **Stubica, Centrale Nr. 112.**

In Sibiu se capătă la farmacia I. C. Mohar, strada Cismădiei.
47 2-2

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi ipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare, sentite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribuna-lele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cautiuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plă-tește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent

contra întabulări și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afaceri de bancă și de zarafie prin Cassa de schimb

Sub condițiuni cufante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

inchirierea de resorturi de case de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 1 15-52

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

De închiriat

sunt în casa Bahnhofplatz Nr. 1 două poduri pentru bucate, 2 magazine mari, 2 pivnițe goale și 3 pivnițe um-plute cu gheață. 83 2-3

Informațiuni în casa amintită mai sus.

O calfa și un învețăcel de ferărie

85 2-3

se primește la măestrul ferar

Ioan Bogorin

în Oena-Sibiului Nr. 191.



Pene de pat boeme ieftine!

5 Kilo: noue, scărmanate cor. 9.60; mai bune cor. 12.—; albe, moi, pufoase, scărmanate cor. 18.—, cor. 24.—; albe ca zăpada, moi, pufoase, scărmanate cor. 30.—, cor. 36.—.

Espedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimire se admite pe lângă rebonificare de porto. 71 4-6

Benedickt Sachscl, Lobes 184.

posta Pilsen, Boemia.

Foarte recomandabil!

Cine voește să bea o cafea bună, e rugat a cere preț-curentul românesc dela subsemnata firmă română din Fiume, în care se află tot soiul de marfă pentru întreținerea casei cu prețuri foarte moderate, cari se espedează în pachete postale de 5 Kg. **liber de vamă și porto-postal.**

Ofer calitățile cele mai bune de cafea cu următoarele prețuri:

Cafele:

Nrol	La comanda e bine să se amintească și numărul cafelei	1 Kg. 5 Kg.	
		C. f.	C. f.
1.	Santos — naturală și aleasă . . .	2.50	12.50
2.	Menado-Liberia — cu boabe gălbuie foarte mari . . .	2.90	14.50
3.	Rio-mărgale — are un gust foarte bun . . .	2.90	14.50
4.	Portorico — foarte căutată, mărime mijlocie . . .	2.90	14.50
5.	Portorico Piralidi — cel mai fin soiul de Portorico . . .	3.60	18.—
6.	Cuba — fină . . .	3.—	15.—
7.	— mai fină . . .	3.20	16.—
8.	— cea mai fină . . .	3.50	17.50
9.	— mărgale, calitate foarte bună . . .	3.20	16.—
10.	— specialitate, de finetă rară, boabe mari foarte frumoase . . .	3.70	18.50
11.	Jamaica — cunoscută pretutindenea de cafea bună . . .	3.10	15.50
12.	Java Vineție — foarte frumoasă cu boabe egale . . .	3.30	16.50
13.	Java Aurie — soiul ca menado, ușoară . . .	3.40	17.—
14.	Neylgherry — cafea grea, foarte recomandabilă . . .	3.40	17.—
15.	Ceylon fină . . .	3.50	17.50
16.	— Plantațiune — cel mai fin soiul de Ceylon . . .	3.80	19.—
17.	— Mărgale Plantaț, cel mai fin soiul de Ceylon . . .	4.20	21.—
18.	Mocca arabă — tare zdrobită, dar foarte fină . . .	3.60	18.—
19.	Rio mărgale — Cuba Nr. 6 . . .	—	14.75
20.	Portorico Nr. 4 — Cuba măr. . .	—	15.25
21.	Java Aurie — Jamaica . . .	—	16.25
22.	Mocca — Cuba Specialitate . . .	—	18.25

Promit serviciu prompt și cu acurateță, rugând P. T. public românesc pentru binevoitorul sprigin.

Cu profundă stimă

Romul Pascu,
import de cafea și tea
Fiume.

89 6-6

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

Pentru dame neîncunjurat de lipsă!

Cel mai bun !!mijloc cosmetic!!

depărtează la câteva zile pistruii, petele de ficat, sgrăbunțele, bubițele și toate celelalte necurătenii de-ale pielii. Netezește creștele și vrăjește fața în albă, fină, o improspetează și întinereste.

PREȚUL: borcan mic 1 cor., borcan mare 2 cor.

Articuli aleși de toaletă:

PUDRĂ-MARGARETA (în 3 colorii) cor. 1.20,

SĂPUN-MARGARETA 70 bani,

PASTĂ DE DINȚI MARGARETA cor. 1.

APĂ-MARGARETA PENTRU FAȚĂ cor. 1.

Prin poștă cu rambursă sau trimițând înainte prețul espedează fabricantul

COLOMAN de FÖLDES, farmacist, Arad.

Se poate căpăta în fiecare farmacie, drogherie și negustorie de parfumerii.

Deposite principale în Nagyszeben în farmaciile:

Guido Fabritius, J. C. Molnár, C. Morscher, drogh., **C. Müller, E. Rummier** și la **G. Meltzer**, fabrică de săpun și negustorie de parfumerii.

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

CREMA-MARGARETA
a lui Földes

P. T.

Am onoare a face cunoscut, că

brânzăria și negustoria mea de caș,care există din 1872, am vândut-o cu 1 Aprilie c. dlui **Frideric Homm**.

Exprimându-mi mulțumita pentru încrederea acordată mie în așa mare măsură, în decursul activității mele de aproape 33 de ani, rog a o păstra aceasta pentru viitor și urmașului meu.

Cu distinsă stimă

Ioan Groffner.

Cu referire la șirele de mai sus, îmi permit a aduce la cunoștință, că cu 1 Aprilie a. c. voi preluea în piața de aici în general cunoscută și cea mai veche

brânzărie și negustorie de caș,

a cărei proprietar de până acuma îmi va sta într'ajutor și pe mai departe cu experiența sa lungă și practică la producția de brânzărie.

Prin augmentarea esențială a producerii, folosirea celor mai nouă mașini minate cu forță electrică și personal bine instruit, sunt în plăcută poziție a corespunde și celor mai mari pretenții.

Nisuița mea cea mai singuricioasă va fi îndreptată în'r'acolo, a lăsa cumpărătorilor en detail și en gros totdeauna ce e mai bun și a afla recomandarea laudătoare generală a firmei mele asigurată de cel mai bun renume.

Sibiu, 27 Martie 1905.

Cu distinsă stimă

Succesorul lui Ioan Groffner

FRIDERIC HOMM

brânzărie și negustorie de caș.

88 3-3

P. T.

„Prima fabrică transilvană de lumini de stearin în Hichidație“ se află în lucrare continuă dela preluarea ei de către „Vereinsbank transilvan, societate pe acții în Sibiu“ și produce toate soiurile de

lumini de stearin și compoziție
săpunuri excelente de spălat de oale mai
diferite soluri
diverși artioli de toaletăîn calitatea obi-
cuită, cum
și în cea mai fină

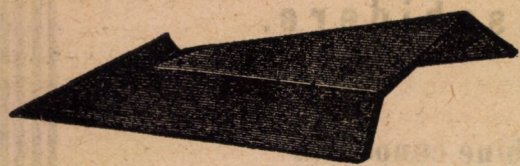
un praf de săpun curat nefalsificat

și este în stare a corespunde la toate cerințele atât ca cantitate, cât și în privința bunătății.

Produsele stabilimentului se pot căpăta în cele mai multe băcănii, cum și în depozitele fabricii și onor. p. t. public este invitat a prefera produsele noastre din țeară față de concurența străină.

88 1-3

Direcțiunea.

**Fer de plug**

de calitatea stiriană cea mai bună. Fiecare bucată poartă marca mea comercială aci alăturată

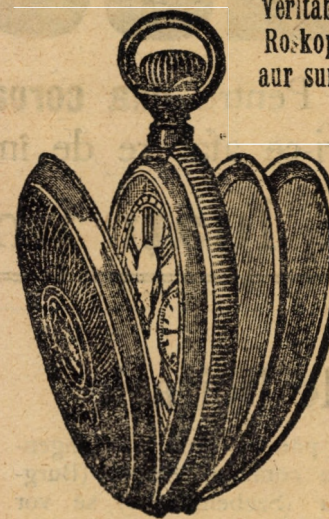
CFJ



85 4-

Mașine și unelte pentru economie, grădinărit și pomărit,
traverse, cement, place de izolare,
hârtie de coperit, țesătură de trestie pentru stocatură, țevi de fer, pompe, cuptoare, țerărie
— pentru edificii în asortiment bogat. —**Liste de prețuri la dorință.****Carol F. Jickeli, Sibiu.**

Cunoscuta hârtie de cîră universală

Cel mai bun, mai frumos și mai ieftin orologiu al timpului present!Veritabile Anker-Remon'oir
Roskopf savonnet duble de
aur sunt cele mai nouă oro-
loage Roskopf.Aceste oroloage au o ma-
șinărie Anker de precizie
excelentă și veritabilă, un
coperiș dublu, cu trei co-
peritoare tari de aur duble
cu coperiș de sărit. Aurul
duble este un metal ase-
menea auriului, și care
nu-și pierde nici-când ase-
mănarea lui cu aurul.
Oroloagele aceste sunt ad-
mirate pentru înzestrarea
lor splendidă și nu diferese-
de veritabilele oroloage
de aur.**Prețul fl. 5.—**Lanț dublu pentru domni
potrivit din aur duble
fl. 1.50. La fiecare oro-
logiu se dă o garanță de
3 ani în scris.Espedarea numai cu
rambursă.

49 6 10

Iosif Eptering, Viena I. Postgasse 2—95.**Tu**pentru îngrijirea pielii, în special pentru
a alunga pistruii și a avea o culoare de-
licată a feții, nu vei afla nici-când un
săpun medicinal mai bun și mai cu
efect, ca cunoscutul**săpun din lapte de crin
al lui Bergmann**

(Marca: doi băieți)

48 6-25

de

Bergmann & Co., Teschen a/E.Să află de vânzare, bucata à 80 fil. în
Sibiu la:

Farmacia „la Ursu“, Piața-mare.

I. B. Misselbacher sen.

Gust. Meltzer, strada Cisnădiei și strada
Gusteritei 25.Prima fabrică transilvană de stearin, str.
Cisnădiei.

În Sighișoara: farmacia W. Lingner.

Aranjament nou, cumpărare favorabilă, cel mai
solid mod de lucrare.**Compoziții de ceară
și
lumini de stearin
în ori-ce mărime.****Lumini pentru biserică,**albe, cu flori decorate, înfrumșetate prin
mușcături și scobite, pachetarea cea mai
bună, tămâie, benzoie, ulei de ars de
calitatea cea mai bună.**GUSTAV MELTZER,**fabrică de lumini și săpun, parfumerie
înființată la 1848. 27 10—**SIBIU, Strada Gusteritei 25.**

„PECUNIA“

Întreprindere de credit

în Sibiiu (Nagyszeben), strada Poplăcii 27.

Ore de birou 8—1/2.

ÎMPRUMUTURI cu
! 4% și 4 1/2% !

Pentru **una coroană** în mărci postale trimitem prospect, informațiuni și servim cu sfat la ori-ce afacere de împrumut.

78 3—

!! Nu luați împrumuturi fără sfatul nostru!!

Nr. 3255—904.

82 2—3

Edict de licitație.

În părțile de pădure numite „Jungenwald“, aparținătoare comunei Vurpăr (Burgberg), comit. Sibiiu (Szebenmegye) se vor vinde prin licitațiune publică, în **28 Aprilie a. c. la 10 ore a. m.** în cancelaria comunală din Vurpăr 7314 metri cubici de lemn de stejar pentru folosință și 7929 metri cubici lemne de foc. (Teritoriul de tăiat 132-9 jugere cat. 6580 bucăți stejari numărați).

Prețul strigării 86120 cor.

Vadiul 8612 cor.

Oferte în scris, sigilate, timbrate conform prescrișelor și provăzute cu vadiul de mai sus, se primesc de subscrisul până la începerea licitațiunii verbale.

Oferte ulterioare nu se iau în considerare.

Condițiile mai în detalii se pot vedea la subscrisul oficiu, cum și în cancelaria oficiului reg. ung. forestier în Nagyszeben în orele oficiale.

Nocrich, în 28 Martie 1905.

Primpretorul cercual:

Hauer.

Publicațiune.

Pentru facerea a 150 mii eventual și mai multe cărămizi pe hotarul comunei Rod pentru meu zidindă școală de aici se publică licitațiune minuendă pe ziua de **27 Martie v. a. c.**

Pentru o mie se oferă 30 cor. dela care sumă se începe licitațiunea minuendă.

Doritorii de-a licita au de-a depune un vadiu de 10%, dela suma de 4500 coroane, adică 450 coroane.

Ori-ce deșlășiri se dau până la ziua licitațiunii din partea subscrisului presidiu al comitetului parochial din Rod.

77 3—3

Rod, în 10 Martie v. 1905.

Comitetul parochial gr.-or.:

Președinte:

Ioan Moga,
paroch.

Notar:

Ioan Genie,
paroch.



Domnii înaintați în etate



Mașine de cusut

SINGER (NÄHMASCHINEN)

veritabil originale

se pot căpăta exclusiv numai în

61 4—6

Sibiiu, Bahngasse 5

SINGER Comp.

soc. pe acții pentru mașini de cusut.

Reparaturi se fac ieftin.

Representanți capabili de cauție se caută.



Avis de deschidere.

Firma veche și bine cunoscută

JULIUS MEINL

(înființată în anul 1862),

cea mai mare și mai veche neguțatorie specială pentru cafea, teie, cacao și ciocolată, și-a deschis în

SIBIIU

Strada Căsnădiei Nr. 24

o filială și are onoare a invita p. t. public pentru a o visita.

prețuri